

SÅDYBDE OG UDSÆDSMÆNGDER I HESTEBØNNER

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevarerministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Der blev i 2015 anlagt forsøg med udsædsmængder i hestebønner og disse forsøg er fortsat i 2016.

Formålet er at udvikle dyrkningsteknikken baseret på udsædsmængde og sådybde. Forsøget er foretaget ved direkte såning, i marker der har været dyrket pløjefrit i mindst de sidste fem år.

UDSÆDSMÆNGDE

Der er lavet forsøg med tre forskellige udsædsmængder, for at finde det økonomisk optimale, som ikke nødvendigvis er den mængde udsæd, der giver det største udbytte. Prisen for hestebønnerne er sat til 140 kr. pr. hkg.

Forsøgsresultaterne viste, at det højeste dækningsbidrag efter udsædsomkostninger opnås ved en udsædsmængde på 40 spiredygtige frø pr. m². En udsædsmængde på 40 spiredygtige frø pr. m² har i 2015 og 2016 givet et udbytte på 58,1 og 61,3 hkg. pr. ha, hvor 60 frø har givet på 60,0 og 62,9 hkg. pr. ha. 20 frø pr. m² giver kun 48,1 og 51,7 hkg. pr. ha, mere end 10 hkg. pr.

ha mindre end 60 frø.

Ved 60 frø opnås det største bruttoudbytte, men fratrækkes den øgede mængde udsæd, kan det ekstra udbytte ikke betale den ekstra omkostning, og dermed bliver dækningsbidraget efter udsæd størst for 40 frø pr. m². Beregningerne viser at der er mellem ca. 200 og 1000 kr. højere DB pr. ha ved 40 frø pr. m² end ved 20 og 60 frø pr. m².

Hestebønne	Planter pr. m ²	Afgrede højde v. hest, cm	Tusindkornsvægt, g	Pct. råprotein i tørstof	Udbytte, hkg pr. ha	Bruttoudbytte	Bruttoudbytte minus udsæd
2016, 2 forsøg							
20 spiredygtige frø pr. m ²	26	93	509	27,8	48,1	6.734	6.330
40 spiredygtige frø pr. m ²	46	93	500	28,0	58,1	8.139	7.340
60 spiredygtige frø pr. m ²	63	94	505	27,9	60,0	8.400	7.200
2015-16, 5 forsøg							
20 spiredygtige frø pr. m ²	26	98	551	28,2	51,7	7.233	6.830
40 spiredygtige frø pr. m ²	47	99	560	28,5	61,3	8.582	7.780
60 spiredygtige frø pr. m ²	68	98	560	28,3	62,9	8.806	7.600

SÅDYBDE

I forsøgene indgår også tre sådybder 3, 6 og 9 cm for at finde den økonomisk mest rentable dybde til at så hestebønner. Det ekstra brændstofforbrug for at harve dybere, er så lille i forhold til de øvrige omkostninger og udbyttet, at det ikke har nogen væsentlig påvirkning af indtjeningen. Den økonomiske forskel afhænger derfor primært af sådybden, og dennes indflydelse på udbytteneiveauet.

Hestebønne	Planter pr. m ²	Afgrede højde v. hest, cm	Tusindkornsvægt, g	Pct. råprotein i tørstof	Udbytte, hkg pr. ha	Bruttoudbytte	Bruttoudbytte minus udsæd
2016, 2 forsøg							
3 cm sådybde	44	90	505	27,8	54,3	7.597	6.780
6 cm sådybde	47	97	513	28,1	57,1	7.989	7.170
9 cm sådybde	44	94	496	27,9	54,9	7.686	6.860
2015-16, 5 forsøg							
3 cm sådybde	44	97	556	28,3	57,4	8.031	7.220
6 cm sådybde	48	99	556	28,5	59,8	8.367	7.540
9 cm sådybde	49	99	549	28,3	58,7	8.223	7.360

Ovenstående tabel viser, at DB efter udsædomkostninger ved en sådybde på 6 cm er det mest økonomisk rentable. Der er ca. 300 kr. højere DB end ved sådybder på 3 og 9 cm. Da 9 cm har et højere DB end 3 cm, anbefales det, hellere at så lidt dybere end de 6 cm end mere øverligt, da sandsynligheden for det bedste DB er større her. Og da der ikke er en væsentlig ekstra omkostning ved at så dybere anbefales det at så i 6-9 cm. dybde for at sikre mod udsving i sådybde, der kan medvirke til en for lav sådybde. Denne anbefaling kan underbygges af, at der i et af forsøgene i 2016 blev registreret en meget dårligere etablering ved de 3 cms sådybde, desværre måtte hele dette forsøg kasseres, og effekten af den dårlige etablering indgår derfor ikke i gennemsnittet af forsøgene.